

ملنگ جان بابا: نامتو افغان شاعر ژوندلیک

ملنگ جان بابا، چې په ۱۹۱۴ میلادي کال کې د افغانستان د ننگرهار ولایت د بهسود په ولسوالۍ کې د محمد امین په نامه زېږېدلی و، د افغان ادبیاتو یو مشهور شخصیت پاتې شوی دی. د خپل هېواد لپاره د ژورې مینې او زړه راښکونکي شاعرۍ له امله، ملنگ جان یو داسې میراث پرېښود چې د افغانستان د غني کلتوري میراث څرگندونه کوي. د هغه ژوند او کارونه لاهم د گڼو کسانو لپاره الهام بخښونکي دي، او د هنر د ځواک او د ملي هویت په جوړولو کې د هغې رول څرگندوي.

لومړنی ژوند او اغېزې

د ملنگ جان لومړنی ژوند د سختو کړاوونو سره مل و. د هغه پلار، عبدالشکور، هغه مهال ومړ چې دی یوازې درې کلن و. دا لومړنی ضایعه د هغه په ژوند کې د شخصي او مسلکي ننګونو لپاره لار پرانسته. کله چې دی پنځلس کلن و، کورنۍ یې د ښه ژوند د فرصتونو په لټه کې د کامې ولسوالۍ ته کډه وکړه. دا بدلون د هغه لپاره ډیر مهم و، ځکه چې دی د هغه پر شعري غږ پراخه اغېز درلود.

ملنگ جان د خپل دوه کلن پوځي خدمت له بشپړولو وروسته، چې په کونړ کې یې ترسره کړی و، بېرته خپل ټاټوبي ته ستون شو ترڅو خپل ژوند بیا جوړ کړي. همدلته و چې ده د خپل شاعرۍ مهارتونه روزل پیل کړل. د هغه لومړنی شاعري په “د مشرق اتحاد” ادبي مجله کې خپره شوه، چې دا د هغه لپاره د شهرت په لور لومړنی گام و.

شعري ویاړونه او د پښتونوالي ستاینه

ملنگ جان بابا په خپلو شعرونو کې د پښتو ژبې ښکلا او د پښتونوالي فلسفه په زړه راښکونکي ډول ستایلي ده. هغه په خپلو اشعارو کې د خپل وطن ښکلا او د خپلې خاورې سره مینه داسې بیان کړې پټنگ د بلي شمعي یار دي
بلبل د گلو خریدار دي

د لیلا دوا سترگی مجنون پېژني
د ازادۍ قیمت پښتون پېژني

هغه د پښتونولۍ د اصولو او پښتو ژبې لپاره د خپلې بې ساري مينې څرگندونه داسې کوي
زما ځواني ډول کوي د پښتونولۍ سره
زه په پښتو او پښتونولۍ باندې سر ورکوم

د هغه د خاورې او وطن سره مينه يې په دې جذابو کرښو کې ښه څرگندېږي
خاوره يې د سرو دا، هر کابې يې مرجان دی
زه چې پرې مين يم، دا هغه پښتونستان دی

ويارونه او ونډې

ملنگ جان بابا د افغان ادبياتو لپاره ارزښتمنې ونډې ورکړې، چې بې پامۍ ته پرېښودل شوي. په ۱۹۴۵ کال کې، ولسمشر محمد داوود خان هغه کابل ته وروغوښت، چې دا د هغه د کلتوري ونډې د درناوي څرگندونه وه. په ۱۹۵۰ کال کې، مرستيال ولسمشر شاه محمود خان هغه ته د ۶۰۰ افغانیو تقاعد ورکړ، چې دا د حکومت له خوا د هغه د کارونو مننه وه.

ناڅاپي پای او ميراث

په ۱۹۵۷ کال کې، د ملنگ جان بابا ژوند په غمجن ډول پای ته ورسېد. کله چې دی له خپل زوی، داوود جان، سره له کابل څخه خپل ټاټوبي ته روان و، د هغوی موټر د کابل او ننگرهار ترمنځ په لټابان لاره کې له یوه ناوړه پېښې سره مخ شو. دا پېښه د دوی دواړو ژوند واخيست او د افغان ادبي تاریخ یو په زړه پورې څپرکی پای ته ورساوه.

د ملنگ جان بابا ژوند کیسه د زغم، هنري ځلا، او ملي ویاړ څرگندونه کوي. د هغه د لومړنیو ستونزو څخه نیولې د یوه مشهور شاعر تر مقامه پورې سفر د افغان روح او خلاقیت غوره انځور وړاندې کوي. د هغه آثار د افغانستان د ادبياتو یوه مهمه برخه جوړوي، او د هېواد د کلتوري او احساساتي چاپېریال په اړه ارزښتمن لید وړاندې کوي.

کله چې مور د ملنگ جان بابا یاد کوو، یوازې یو شاعر نه دی چې لمانځو، بلکې د هنر د تلیپاتي ځواک یو سمبول ته درناوی کوو، چې د وخت او ځای پولې ماتوي.

